

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ГІРСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ

Враховуючи наявний в Карпатському регіоні природний, економічний, науковий і технічний потенціал, його історичні та географічні особливості, стратегічна мета перспективного розвитку гірської території полягає в тому, щоб на основі оптимального використання природних, матеріально-технічних, трудових, інтелектуальних ресурсів створити ефективну економічну систему ринкового типу, яка забезпечить матеріальний добробут населення та екологічну безпеку регіону. Досягнення поставленої мети вбачається в поетапній реалізації першочергових завдань..

Важливим для Карпатського регіону є потенціал транскордонної та міжнародної співпраці, який може бути використаний завдяки європейським програмам. Формою комплексної реалізації взаємоузгоджених завдань сталого туристично-рекреаційного розвитку можуть бути розробка, прийняття і виконання Державної програми сталого розвитку Українських

Гірським регіонам, зокрема Українським Карпатам, притаманні такі важливі функції, як природно-ресурсна та екологічна. Їх етнокультурна спадщина є унікальною. При цьому гірські території стикаються з непростими викликами в економічному та соціальному зростанні внаслідок складних природних умов для розвитку господарства та життєдіяльності населення і потребують особливої політики регіонального розвитку.

Необхідність комплексного підходу до питань сталого розвитку гірських регіонів викликана вимогами міжнародного співтовариства, відображена в законотворчій і практичній діяльності вітчизняних органів державного управління, підтверджена ратифікованими Україною важливими міжнародними документами, зокрема Рамковою конвенцією про охорону та с. Таким чином, ця проблематика неухильно трансформується з наукової у практичну та потребує відповідних конструктивних напрацювань щодо шляхів і механізмів такого розвитку. Окремі пропозиції за даним напрямом наукових досліджень висвітлювалися раніше, однак уже настав час визначитися з базисними основами, а також практичним змістом головних інструментів досягнення цілей сталого розвитку гірських територій.

Серед них важливе місце слід віддати відповідним державним і регіональним програмам, а також ключовим механізмам, до яких, на наш погляд, відносяться механізми державної підтримки їх розвитку разом зі створенням умов для залучення недержавних фінансових та інших ресурсів з метою вирішення регіональних проблем [3].

Економічні, соціальні та екологічні питання і шляхи їх вирішення взаємопов'язані та потребують комплексного програмного підходу, який дозволив би визначити програмні цілі сталого розвитку і встановити напрями, шляхи, заходи і засоби їх досягнення; при цьому необхідно узгодити

можливості органів державної влади та місцевого самоврядування, господарюючих суб'єктів, наукових установ, громадських організацій і населення регіону. Сталий розвиток Карпат (Закон України № 1672–IV від 7 квітня 2004 р.) [2]. Для розвитку гірських населених пунктів потрібне подальше реформування на Закарпатті туристично-рекреаційної галузі, як однієї із пріоритетних напрямків краю. Адже Карпати - загальна окраса кількох європейських країн.

Закарпатська Обласна державна адміністрація значну увагу приділяє розробці та реалізації проектів пріоритетного напрямку “нова енергія”, що передбачає створення та використання альтернативних джерел енергії. Одним словом є безліч справ та проблем у вирішенні питань активного забезпечення розвитку гірських регіонів. Саме завдяки науковим підходам і конкретним заходам щодо сталого розвитку гірських територій Карпати заживуть повноцінним життям [3].

Методологічною базою для розробки дієвих заходів, спрямованих на комплексний розвиток гірських територій у всій його багатомірності та різноаспектності мають стати ґрунтовні наукові дослідження та активні дискусії в середовищі компетентних фахівців і зацікавлених осіб, а також сформовані на їхній основі рішення органів державної влади та місцевого самоврядування, орієнтовані на розвиток виробничого потенціалу, покращення якості природного середовища та підвищення якості людського капіталу гірських територій України [1].

Карпатський регіон є привабливим з погляду проектування та будівництва гірськолижних туристичних комплексів. Сучасний аналіз ринку дає змогу висновок про значне збільшення кількості туристичних гірськолижних курортів. Будівництво об'єктів цього типу спричиняє значне навантаження на всі компоненти навколишнього середовища, головне, на геологічне. Тому захист гірськолижних схилів має найважливіше значення

Вирішення завдань сталого розвитку гірських територій і подолання їх економічної та соціальної депресивності можуть мати кілька варіантів. Оптимальним слід вважати третій варіант, який дасть можливість створити механізми економічного саморозвитку регіону та розширення сфери зайнятості місцевого населення, сконцентрувати кошти державного та місцевих бюджетів і міжнародної допомоги на вирішенні соціальних, екологічних та інфраструктурних завдань

Література

1. Борщевський В. В., Притула Х. М., Крупін В. Є., Куліш І. М., Проблеми та перспективи розвитку сільських територій України (на прикладі Карпатського регіону): науково-аналітична доповідь / [В. В. Борщевський, Х. М. Притула, В. Є. Крупін, І. М. Куліш]; НАН України. Інститут регіональних досліджень; [наук. ред. В. В. Борщевський]. - Львів, 2011. - 60 с

2. Кравців В.С. Українські Карпати: державна політика та стратегічні пріоритети сталого розвитку / В.С.Кравців // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. Гірські території: проблеми та перспективи розвитку : зб. наук. праць. - Вип.1 (93). - Львів, 2012. - С. 3-17.

З.Кифяк В.Ф. Конкурентні переваги перспективного розвитку територіальної рекреаційної системи Карпатського регіону / В. Ф. Кифяк // Формування ринкових відносин в Україні. - 2011. - № 1. - С. 199-204. - Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/frvu_2011_1_47.

УДК 796.855

ФЕГИР Х.
Мукачівський державний університет
МАСЛИГАН Р. М.
Закарпатська обласна федерація Шотокан карате-до

ФУЧЖАНЬ, ЯК СТРАТЕГІЧНА МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ СПОРТИВНОГО ТУРИЗМУ (ШКОЛИ УДАШАНЬ)

У китайському ушу існує поширена думка про те, що Шаолінь породив «зовнішні» і «жорсткі» стилі, а Удан - «внутрішні» і «м'які». Справа в тому, що більшість напрямків Уданшаньської школи відрізняли плавність, округлість рухів, вміння рухатися, і перебуваючи в спокої, залишатися насторожі.

Уданшаньська школа ушу зародилася у горах Уданшань, в повіті Цзюнь провінції Хубей. Ця школа «Уданцюань (Кулак гір Удан)» акцентує увагу не тільки на освоєнні бойових (як на комплекс вправ), але і на системній методиці оздоровлення організму, підтримці фізичного і психічного здоров'я, включаючи профілактику і боротьбу із звичайними і з психічними захворюваннями. За своїм бойовим принципам, техніці і підходу Уданшаньська школа багато в чому відрізняється від «жорсткої» шаоліньської школи Емейшань. За приблизними підрахунками, на сьогоднішній день Уданшаньське ушу налічує понад 60 стилів кулачного бою; якщо говорити про бої з застосуванням зброї, то в Уданшаньській школі застосовують кілька десятків видів зброї (зокрема, Шуанбо (парні літаври), Чжуаньтангуай (милиці, що повертаються), Цзиудін (цвяхи знаків «цзі» і «у»), Жуї цзіньгоу (золотий гак «жуї»), Тешаньцзі (залізне віяло) та ін.), саме тому цей кластер нараховує значну кількість учасників виробничої індустрії.

Представники шкіл Уданшань активно співпрацюють з владою автономних районів (АР) та місць центрального підпорядкування (МЦП) провінції Хубей, маючи розвинену мережу шкіл у: АР Ухань; АР Хуанган; АР Хуанши; АР Цзінмень; АР Цзінчжоу; АР Шиянь; АР Суйчжоу ; АР Сян'ян. Специфічним є те, що більшість шкіл (учасників кластеру) діють як «сімейні підприємства» , таким чином управління в них здійснюється через сімейну концепцію, що орієнтована на формування особливого характеру взаємозв'язків співробітників. Так, школи Уданшань - корпорація, ядром якої є сімейний бізнес. При цьому організація співпраці у межах самого кластеру має риси союзу і групи. Слід зазначити, що сімейно орієнтоване управління окресленої школи, було сформовано за моделлю управління державою (главою держави був імператор, а вся держава вважалася однією великою родиною. Імператор і чиновники багато в чому були зрівняні, але всі отримані чиновниками блага визначалися імператором). Модель підтримує: родинні зв'язки;

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>